

Igehirdetés. Elhangzott a Tatai Református Gyülekezetben 2021. szeptember 5-én.

Márk evangéliuma 15. rész 1-5. verse. „Korán reggel azonnal határozatot hoztak a főpapok a vénekkel és az írástudókkal együtt, vagyis az egész nagytanács. Azután Jézust megkötözve elvitték, és átadták Pilátusnak. Pilátus pedig megkérdezte tőle: Te vagy a zsidók királya? Ő így válaszolt neki: Te mondd. A főpapok hevesen vádolták őt. Pilátus ismét megkérdezte tőle: Nem felelsz semmit? Nézd, mennyire vádolnak! Jézus pedig többé semmit sem válaszolt, ezért Pilátus elcsodálkozott.”

Kedves Testvéreim!

Jól ismert evangéliumi történet került most elénk ezen a mai napon. A nagypénteki eseménysor részeként ott áll Megváltónk Pilátus előtt. Jézust vádolják, és a vádakkal szemben meg kellene védenie magát a bíró előtt. Az ügy menete ugyanis ez. Ha valakit ártatlanul vádolnak, akkor az minden erejével védekezik. Az utolsó pillanatig is hangoztatni fogja ártatlanságát. Minden követ megmozgat, csak hogy ne ítéljék el. Itt azonban valami egészen mással találkozunk.

Jézus mindössze egyszer szólal meg, amikor ez hangzik el: „te mondd”. Akkor sem mond semmit magáról, csak Pilátusnak jelzi, hogy a hallott meghatározás, mely szerint Jézus a „zsidók királya”, ez nem teljes. Pilátus ugyanis ezt állítja, de Jézus szerint ez nem így van. Még sem kezdi el kifejteni, hogy Ő a világ megváltója, aki eljött, hogy elvegye a világ bűneit. Nem kezd el itt beszélni arról, hogy Ő az Isten Fia, aki azért jött el a földre, hogy megszabadítson minket minden lelki nyomorúságunktól. Jézus mindezeket már elmondta, tanításait a tanítványai hallották, akik sokaságként körülvették, ők megjegyezheték, itt most már ennek nincsen semmi értelme. Ezért Jézus hallgat.

Bennem pedig felmerült az a kérdés, hogy miért hallgat Jézus? Miért nem mond semmit? Miért nem védi meg magát? A kérdéseket pedig továbbfolytatva feltehetjük azt a kérdést is, hogy lehet Jézus hallgatása nekünk is példa? Mi is megtehetjük, hogyha mások előtt állunk, és mondanunk kellene valamit, hogy meg sem szólalunk? A keresztyének hallgatása igazolható ezzel, hogy Jézus itt nem mond semmit? Egészen konkrétan megfogalmazva: amikor nem foglalunk állást bizonyos kérdésekben, akkor ez a példa van előttünk?

Az Újszövetségben sokkal inkább mással találkozunk. Azzal, hogy Jézusról bizonyosságot kell tenni. Pál apostol így biztatja Timótheust: „hirdesd az igét, állj elő vele, akár alkalmas, akár alkalmatlan az idő, feddj, ints, biztass teljes türelemmel és tanítással”. (Timótheushoz írt második levél 4. rész 2. verse) Ez azt jelenti, hogy könnyű helyzetben is, meg nehéz helyzetben is beszélni kell Jézusról. De ugyanezt erősíti meg maga Jézus is, amikor elmondta a tanítványoknak, hogy „Mondom nektek: ha valaki vallást tesz rólam az emberek előtt, az Emberfia is vallást tesz arról az Isten angyalai előtt”. (Lukács evangéliuma 12. rész 8. verse) Amikor tehát elmondjuk mindazt, amit a hit alapján gondolunk, elmondjuk, hogy Krisztus tanítása szerint milyennek kell lennie az életnek, akkor ennek teszünk eleget.

Jézus aztán a hallgatással kapcsolatban elmondta azt is, hogy amikor lehetne róla beszélni, de nem tesszük meg, akkor az nagyon súlyos mulasztás. Annak nem csak a mi lelkünkben lesz olyan következménye, hogy lelkiismeret furdalásunk lesz, hanem még Jézus lelkében is következménye lesz. „Mert ha valaki szégyell engem és az én beszédeimet e parázna és bűnös nemzedék előtt, azt az Emberfia is szégyellni fogja, amikor eljön Atyja dicsőségében a szent angyalokkal”. (Márk evangéliuma 8. rész 38. verse)

Most akkor hallgassunk, vagy beszéljünk? Lehet, hogy az a kulcs, hogy Jézus itt bíróság előtt áll, és emiatt hallgat? De erről a helyzetről is van tanítása az evangéliumban, és az pedig nem arról szól, hogy hallgassunk. Ha bíróság elé kerülnek Jézus követői, akkor nem szükséges előre tervezni a védőbeszédet, mert fentről kapunk segítséget mindehhez. „Amikor pedig elhurcolnak és átadnak titeket, ne aggódjatok előre, hogy mit mondjatok, hanem azt mondjátok, ami megadatik nektek abban az órában, mert nem ti vagytok, akik szóltok, hanem a Szentlélek”. (Márk evangéliuma 13. rész 11. verse)

A hallgatás esélyét pedig hadd rontsam még tovább azzal, hogy vannak olyan élethelyzetek, vannak olyan pillanatok, amikor kifejezetten az a dolgunk, hogy beszéljünk. El kell mondanunk mindazt, amit hiszünk. Sokszor ez nem jelent semmilyen összeütközést, egyszerűen csak tényközlést. Elmondjuk, hogy mi azért járunk templomba, mert ez fontos nekünk. Ettől még nem ütközünk össze azokkal, akik nem járnak templomba. Elmondjuk, hogy azért kereszttetítjük meg a gyermekeinket, mert ezzel kifejezzük, hogy Krisztushoz tartozunk. Ezzel még nem kerültünk összeütközésbe azokkal, akik a gyermekeiket nem kereszttetítik meg.

Igehirdetés. Elhangzott a Tatai Református Gyülekezetben 2021. szeptember 5-én.

Abban a pillanatban azonban, ha valami érzékenyebb témáról beszélünk, az lehet nehéz, és kényelmetlen. Elmondjuk, hogy mi azért figyelünk oda a másik dolgaira, és azért nem veszünk el semmit, mert a parancsok között ott van, hogy ne lopj. Ha ezt éppen olyannak mondjuk, akinek ez a parancs nem jelent semmit, és lopni szokott, és a mászt megkárosít, az már lehet feszültség. Elmondjuk, hogy számunkra elképzelhetetlen az, hogy gyengébbeket, gyermekeket, nőket, időseket bántalmazzunk. Ha ezt éppen olyannak mondjuk, aki ezt megteszi, az akár veszélyes is lehet. Mégsem tehetjük meg, hogy hallgatunk, hogy nem mondjuk el azt, ami Krisztus tanítása. Akkor sem hallgatunk, ha a megszólalás kényelmetlenséggel, feszültséggel, vagy éppen veszélyekkel jár. Akkor sem hallgatunk, hogyha a véleményünk egészen más, mint ami a többség véleménye.

Sokszor ugyanis a keresztyének hallgatnak. Ez az, amire az egyik hitvalló lelkész, Martin Niemöller felhívta a figyelmet. Az elejétől fogva harcolt a Hitler féle hatalom ellen, és igyekezett megtenni mindent, hogy a Krisztus-hitet ne fertőzze meg a náci ideológia. Nyolc éven keresztül, 1937 és 1945 között börtönökben és koncentrációs táborokban tartották fogva. Nagyon híresek azok a mondatai, amiket a világháború befejezése után leírt, és amelyek éppen a börtönök alatt fogalmazódtak meg benne. Ennek azt a címet adta, hogy „Amikor”. „Amikor a náciok elhurcolták a kommunistákat, | néma maradtam, | mert nem voltam kommunista. | Amikor elhurcolták a szakszervezeti tagokat, néma maradtam, | mert nem voltam szakszervezeti tag. | Amikor a szociáldemokratákat hurcolták el, néma maradtam, | mert nem voltam szociáldemokrata. | Amikor a zsidókat hurcolták el, néma maradtam, mert nem voltam zsidó. | Mikor azután engem vittek el, nem akadt már senki, aki tiltakozhatott volna”. Ugyanezeket a gondolatokat fogalmazza meg Babits Mihály, amikor leírta: „vétkesek közt cinkos aki néma”.

Jézus hallgatott Pilátus előtt, de ez nem azt jelenti, hogy mi is hallgassunk. Pedig mi, Krisztus követők, keresztyének, ma is hallgatunk. Miért? Okunk van rá rengeteg. Mert ha megszólalunk, akkor rögtön azt mondják, a politika befolyásol minket. Teljesen mindegy, hogy a mondanivalónknak semmi köze nincsen a pártpolitikához, egészen egyszerűen csak krisztusi alapon foglalunk állást. Hiába mondjuk, hogy a közélet vett át a keresztyénségtől dolgokat, mert olyan sokáig nem foglaltunk állást ezekben a kérdésekben, hogy ma már azt gondolja mindenki, hogy előbb nyílt ki a virág, mint ahogyan a növényt elültették volna. Pedig Krisztusnak ma is van szava minden élethelyzetben. Van szava az elnyomással és a háborúval kapcsolatban; van szava a kizsákmányolással és a másik ember kihasználásával kapcsolatban; van szava a természet tönkretételével kapcsolatban; van szava a szabados szexualitással kapcsolatban; és ne gondoljuk azt, hogy ezek a szavak elnézőek. Ne gondoljuk azt, hogy mivel Jézus hallgatott Pilátus előtt, most is hallgat, amikor látja azt a világot, amit felépítettünk. Jézus tiltakozik. Jézus elmondja a saját véleményét. Jézus a Szentíráson keresztül ma is üzen nekünk, 2021-ben, Magyarországon élő keresztyéneknek.

Mi pedig hallgatunk. Mert ha véleményt formálunk, akkor azt mondják, hogy nem vagyunk elfogadóak, pedig Krisztus az volt. Természetesen Krisztus elfogadó volt, csakhogy a bűnössel kapcsolatban, és nem a bűnnel kapcsolatban. A bűnt, az Isten-ellenes tetteket és gondolatokat Krisztus megítélte. Nem azt mondta a farizeusoknak, hogy én elfogadom azt a vallásosságot, amit ti megéltetek, hanem kimondta, hogy „jaj nektek képmutató írástudók és farizeusok”. Krisztussal együtt ki kell mondanunk, hogy mi a bűnt elfogadni soha nem tudjuk, még akkor sem, hogyha tisztában vagyunk a saját bűneinkkel. Krisztussal együtt ki kell mondanunk, hogy mindattól elhatárolódunk, ami nem felel meg az Ő tanításának, mert ha nem tesszük meg, akkor az maga alá temet minket.

Krisztus hallgatott Pilátus előtt, mert Ő akkor megtehetette. Ő a világ ura maradt ott is, Ő erős volt akkor is, amikor elítélték, és keresztfeszítették. Jézus hallgatott Pilátus előtt, de csak azért, hogy nekünk erőnk legyen az Ő nevében megszólalni. Jézus azért hallgatott ott, mert így járhatta végig azt az utat, amit neki Isten rendelt. Csendben tűrte a megaláztatást, de csak azért, hogy mi ebből erőt merítsünk a megszólaláshoz.

Kedves Testvéreim! Nekünk nem szabad elhallgatni mindazt, amit Krisztus ránk bízott. Akkor sem, hogyha azt akarják tőlünk az emberek, hogy igazítsuk Krisztust az életünkhöz, a világhoz, a mai gondolkodáshoz. Mi akkor is azt mondjuk, azt hirdetjük: igazítsuk az életünket Krisztushoz! Tegyük ezt meg minden napon mi is, és szeretettel, de bátran hívjunk meg erre az útra másokat is!

Amen!